

SLUTTRAPPORT EXTRASTIFTELSEN

INFORMASJONSMATERIALE

Norges Døveforbund

Prosjektnummer: 2016/FB81986

Forord

Prosjektet «Informasjonsmateriale» har vært et ettårig helseprosjekt i regi av Norges Døveforbund med Eva Skovli som prosjektleder og der administrasjonen og forbundsstyret til Norges Døveforbund har fungert som prosjektgruppe. Takk til Extrastiftelsen som har bidratt med støtte til dette prosjektet. Flere har bidratt til prosjektet, men spesielt ønsker vi å takke Odd Inge Schrøder og Sonja Myhre Holten for kyndig og konstruktiv veiledning.

Sammendrag

Norges Døveforbunds informasjonsfolder var flere år gammel «Snakk med oss» (2005/RBM51756). og trengte en oppgradering. Vår hovedbrosjyre, informasjonsmateriell rettet mot våre målgrupper og håndalfabetkortet var utdatert. Norges Døveforbund har nå for første gang fått et eget håndalfabetdesign. Det har vært noen hindringer underveis som gjorde det nødvendig å utsette sluttdatoen med ett år, men prosjektet ble avsluttet 31.12.17. Det er viktig med oppdaterte informasjonsbrosjyrer slik at samfunnet får et innblikk i hva NDF jobber med og hvorfor de gjør det. Tegnspråk er for noen kjent som en kommunikasjonsmetode – noe man bruker som hjelpemiddel på grunn av mangel på hørsel. Det er en misforståelse som er utbredt, også i institusjoner som burde ha mer kjennskap til tegnspråk som et fullverdig språk.

Målgruppen vår er primært de som ikke kjenner til norsk tegnspråk, og døve/hørselshemmede som ikke kjenner til fordelene med tegnspråk. Det er ca 5000 døve som snakker tegnspråk. I tillegg kommer familie, andre i nærnettverket, arbeidskolleger og personer som snakker tegnspråk i forbindelse med jobb og i andre sammenhenger. Dette utgjør tilsammen et estimert antall på 150 000.

Flere vil også nås når prosjektet er avsluttet, og brosjyrene er spredd rundt om i landet. Administrasjonen og forbundsstyret i NDF har fungert som prosjektgruppe og utviklet ideene i samarbeid med prosjektleder. Odd Inge Schrøder og Språkrådet ved Sonja Myhre Holten har fungert som prosjektgruppe for utformingen av håndalfabetet. Eva Skovli har vært prosjektleder og den som har stått for gjennomføringen og det praktiske arbeidet med brosjyren.

Arbeidet med prosjektet startet opp i januar 2015. Vi henvendte oss til interne og sosiale medier for å komme i kontakt med personer som kunne designe håndalfabetet vårt, men

handlingsplanen ble ikke godkjent under landsmøtet, så arbeidet med teksten måtte vente til etter oktober 2017.

Informasjonsmaterialet har vært et stort og vellykket prosjekt for organisasjonen. Vi har oppnådd de målene vi satte oss med utforming av informasjonsbrosjyre og håndalfabetkort. Det er vanskelig å måle antall personer som er nådd av prosjektet, men det er blitt sendt 13.000 brosjyrer til 34 hørselssentraler, Statped kontorer, NAV- kontorer, rådgivningskontorer for døve og hørselshemmede, døveskoler, og barnehager. I tillegg vil landets 22 døveforeninger motta 1500 brosjyrer, og 500 eksemplarer er lagt i resepsjonen hos Norges Døveforbund.

Norges Døveforbund vil i tiden fremover jobbe med å spre brosjyrene til helsepersonell, helseinstitusjoner, skoler og andre steder som kan bidra til bedre informasjon om norsk tegnspråk i samfunnet.

Innholdsfortegnelse

Forord	2
Sammendrag	2
Kap 1. Bakgrunn for prosjektet	3
Kap 2. Målsetting og målgruppe	5
Kap 3. Prosjektgjennomføring/Metode	6
Kap 4. Resultater, vurdering av effektmål og resultatvurdering	7
Kap 5. Oppsummering/Konklusjon/Videre planer	7
Vedlegg	8

Kap 1. Bakgrunn for prosjektet

Norges Døveforbunds tidligere informasjonsfolder er flere år gammel og trengte en oppgradering. Vi hadde et par informasjonsfoldere og brosjyrer, den siste var i samarbeid med Extrastiftelsen «Snakk med oss» (2005/RBM51756) som skal gi folk flest gode råd om hvordan snakke med døve. Men vår hovedbrosjyre, informasjonsmateriell rettet mot egne målgrupper, og håndalfabetkort er utdatert.

NDF har lenge vært kjent som en organisasjon for funksjonshemmede og som jobber for å bryte ned barrier mot døve og hørselshemmede i samfunnet. Det som er mindre kjent er at NDF også fungerer som en språkpolitisk interesseorganisasjon. Vi jobber for at tegnspråk skal bli akseptert og anerkjent som språk i Norge. St.meldingen nr 35 «Mål og mening» ble gitt ut i juni 2008. Meldingen ble behandlet og vedtatt i 2009. Stortinget sluttet seg til forslaget om å utarbeide en allmenn språklov. Det overordnede offentlige ansvaret for tegnspråk skal forankres i språkloven. I meldingen ble tegnspråk anerkjent som språk. Den allmenne språkloven har ikke kommet ennå. For å støtte opp om meldingen og gjøre den og tegnspråk mer kjent ønsker NDF å jobbe mer aktivt med informasjonsarbeidet.

Nå er også 3 av 4 statlige døveskoler lagt ned. Dette betyr at flere døve/hørselshemmede barn som trenger tegnspråk i dag er integrerte i nærskolen/barnehagen, hvor det som regel ikke er andre som kan tegnspråk. Dette gjør at det trengs mer informasjon ut til disse gruppene.

Da er det viktig å følge opp med oppdaterte informasjonsbrosjyrer slik at samfunnet får sett hva NDF jobber for og hvorfor NDF gjør det. Tegnspråk er for noen kjent som en kommunikasjonsmetode – noe man bruker som hjelpemiddel på grunn av mangel på hørsel. Det er en misforståelse som er utbredt, også i institusjoner som burde ha mer kjennskap til tegnspråk som språk. For personer som snakker tegnspråk er det viktig at språket deres blir sett på som et fullverdig språk – og ikke som et hjelpemiddel.

Vårt opprinnelige fremdriftsplan ser slik ut

Planlagt start- og sluttdato

Prosjektstart: 01.01.2016

Prosjektslutt: 31.12.2016

Fremdriftsplan

Hva	Når	Hvor
Samle inn, redigere tekst, omarbeide innhold	Januar- mars	Forbundskontoret i Oslo
Trykking - 40.000	Mai	Forbundskontoret i Oslo
Distribusjon Legges ut på nettet	August- november	Hele landet

Slutt og regnskapsrapport	November/desember 2016	Forbundskontoret i Oslo
---------------------------	------------------------	-------------------------

NDF mottok 150. 000 kroner til prosjektet «Informasjonsmateriale». NDF besluttet å søke om 150.000 kr fordi prosjektet blir gjennomført ved siden av den ordinære virksomheten og beløp opptil 150.000 er fritatt for revisjon og er dermed lett å administrere.

Kap 2. Målsetting og målgruppe

Målsetting

I prosjektet «Informasjonsmateriale har vi hatt følgende mål:

Overordnet mål: Større forståelse av den døves situasjon og av tegnspråk som språk. Effekten av prosjektet er bedre inkludering av den døve i storsamfunnet. NDF blir styrket som organisasjon.

Underordnet mål: Vi ønsket å oppgradere og fornye NDFs hovedbrosjyre. Den gamle er så utdatert at den ikke blir sendt ut lenger.

NDF ønsket å lage følgende:

1. Hovedbrosjyre
2. Informasjonsmateriale tilpasset til våre 7 målgrupper
3. Nye håndalfabetkort

Vi fikk til et samarbeid med JS Norge. De lagde hovedbrosjyren mot reklame. Vi valgte å fokusere på hovedbrosjyre i miniformat, utformet i lommeformat, med design av håndalfabetet. Informasjonen i minibrosjyren er tilpasset til alle. Vi fikk trykket både brosjyrer og egne håndalfabetkort.

Målgruppe

Estimert målgruppe i storsamfunnet: 150 000

Alle døve og personer rundt den døve. Det er rundt 5000 døve som snakker tegnspråk. I tillegg kommer familie, andre i nærnettverket, arbeidskolleger, personer som snakker tegnspråk i forbindelse med jobb og i andre sammenhenger.

I henhold til Stortingsmeldingen 35 (2007-2008), «så er det 10.000-20.000 brukere av samiske språk, 10.000 brukere av kvensk språk, 300-400 brukere av romanes språk og norsk tegnspråk har 16.500 brukere som er nokså stort minoritetsspråk - » (side 54).

Kap 3. Prosjektgjennomføring/Metode

Fremdriftsplan

Arbeidet med prosjektet startet opp i januar 2016, men etter nye vurderinger bestemte vi oss for å vente med å utvikle tekst til ny handlingsplan som skulle vedtas på landsmøtet i mai 2016. Dette for å samkjøre profilen og målene. Handlingsplanen ble dessverre ikke godkjent så vi fikk lite å kjøre på, men vi fokuserte på å få ferdig håndalfabetetsdelen. Det ble brukt mye tid på å diskutere hvilke håndalfabet som skulle benyttes. Det har alltid vært uenighet blant noen få "eksperter" om hvilke håndstillinger som skal brukes for H, O, P, G, S og noen til. De blir aldri enige om dette. Designet av håndalfabetet med ulike varianter, måtte gå gjennom flere runder før designet ble godkjent. Det ble tre forskjellige filer, en med svart outline, hvitt og med farger. NDF valgte å følge Språkrådets anbefaling (øverste språklige organ i Norge), men å ta med alle variantene på vår hjemmeside, www.doveforbundet.no/abc. Vi benyttet interne og sosiale medier for å komme i kontakt med personer som kunne designe vårt håndalfabet. Etter å ha vurdert flere søknader inngikk vi avtale med illustratør Nina Klausen i oktober. Administrasjonen og forbundsstyret i NDF har fungert som prosjektgruppe og gitt oss tilbakemeldinger på brosjyret teksten. Odd Inge Schrøder og Språkrådet ved Sonja Myhre Holten har fungert som prosjektgruppe til håndalfabetet. Eva Skovli har vært prosjektleder og den som har stått for gjennomføringen og det praktiske arbeidet med brosjyren.

Handlingsplanen ble ikke godkjent på landsmøtet i 2016, men på ekstraordinært landsmøte i 2017. Endelig versjon av handlingsplanen ble ferdig i oktober 2017 så arbeidet med teksten måtte vente til etter dette. Brosjyrens design ble utført av Nina Klausen, og prosjektet ble ferdigstilt i desember 2017.

Ny fremdriftsplan

Hva	Når	Hvor
Prosjektoppstart. Diskusjon av bruk av håndalfabetet	Januar - Juni 2016	Forbundskontoret i Oslo
Design av håndalfabetet	Oktober 2016	Oslo

Samle inn, redigere tekst, ogomarbeide innhold	August 2017	Forbundskontoret i Oslo
Tekst og design til brosjyre (etter endelig handlingsplan)	August-november 2017	Forbundskontoret i Oslo
Trykking av brosjyrer - 15.000 stk. Håndalfabetetskort 5000 stk. Legges ut på nettet sammen med tekst om håndalfabets historie.	Desember 2017	Forbundskontoret i Oslo

Kap 4. Resultater, vurdering av effektmål og resultatvurdering

Det er vanskelig å måle antall personer som er nådd av prosjektet, men 13.000 brosjyrer er blitt sendt ut til 34 hørselssentraler, Statpedskontorer, NAV-kontorer, rådgivningskontorer for døve og hørselshemmede, døveskoler, og barnehager. Landets 22 døveforeninger vil også motta brosjyrer, og 500 er lagt ut i resepsjonen i hos Norges Døveforbund. De 5000 håndalfabetetskortene som er bestilt skal deles ut på ulike arenaer.

Sammen med håndalfabetetskortene fikk vi flere filer: hvit bakgrunn, sort bakgrunn og med farger. Som en oppsummering så har vi har oppnådd målene vi satte oss, med å utvikle en ny informasjonsbrosjyre og et håndalfabetkort.

Det ble foretatt noen endringer underveis. På grunn av på grunn av ny logo til 2018 jubileet besluttet vi å ikke bestille så mange brosjyrer (opprinnelig 40.000 stk), men kun 15.000 og 5000 håndalfabetkort og i stedet endre filen når vi har tilgang til det. Det er en stor fordel å ha en mindre brosjyre/folder som både er enklere å pakke og rimeligere å sende ut, fremfor de store, tunge hovedbrosjyrene som vi har hatt tidligere. Vi valgte også å endre størrelsen til en mini-hovedbrosjyre på grunn av samarbeidet med JS Norge, et firma som lager brosjyrer gratis mot annonsering i brosjyren. Handlingsplanen ble ikke godkjent på landsmøtet i 2016, men på ekstraordinært landsmøte 2017. Dette førte til forsinkelser i prosessen.

Kap 5. Oppsummering/Konklusjon/Videre planer

Norges Døveforbund vil i tiden fremover jobbe med å spre brosjyrer og håndalfabetkort til ansatte i helsesektoren, til skoler og andre steder som skal bidra til bedre informasjon om

norsk tegnspråk. Informasjonsbrosjyrene er en produksjon med konkret informasjon, men som kan brukes i mange år fremover. Informasjonen vi får satt sammen i brosjyrene og håndalfabetet kan gjenbrukes i flere sammenhenger og trykkes på nytt.

Konklusjonen er at prosjektet er vel gjennomført- vi har fått trykkfiler til brosjyrene som lett kan justeres i årene som kommer. Videre planer er å utvikle trykkfilene, sende plakater til skoler rundt i landet, samarbeide med et trykkeri slik at de kan trykke produkter med håndalfabetet på som folk kan bestille fra oss. Inntektene av salget vil gå til NDF (kommersielt bruk). Håndalfabetet blir også lagt ut som PDF fil på våre nettsider, www.doveforbundet.no/abc.

Vedlegg

STØTT SPRÅKLIG MANGFOLD

BLI MEDLEM

Bli medlem og støtt vårt arbeid for å øke tegnspråkets status i samfunnet og bedre livsvilkår for døve og hørselshemmede!

VIPPS KR 200 til 62516
Gavekonto: 8200.06.08072

KONTAKT

www.doveforbundet.no
post@doveforbundet.no
23 31 06 30

Prinsesse Märtha Louise er Norges
Døveforbunds høye beskytter.

ENHÅNDSALFABETET

Norsk enhåndalfabet. Det fins flere varianter av bokstavtegnene. Gå inn på doveforbundet.no/abc

TEGNSPRÅK ER VANLIGERE ENN DU TROR

Norsk tegnspråk er ikke bare for døve og hørselshemmede. Visste du at ca 25000 personer bruker norsk tegnspråk? Det betyr at det er et av landets største minoritetsspråk.

Tegnspråk må ikke sees som en kommunikasjonsmetode for personer med nedsatt funksjonsevne, men som ett av flere språk i samfunnet.

Norges Døveforbund ble 100 år i 2018 og har i den anledning fått et eget jubileumsfrimerke.

TEGNSPRÅK INKLUDERER

OM NDF

Norges Døveforbund arbeider for å bedre døve og hørselshemmedes situasjon på alle områder i samfunnet. NDF er også en språkorganisasjon som jobber for å fremme norsk tegnspråk som et offisielt språk i språkloven og som en del av den norske kulturarven. Målet for organisasjonens virksomhet er å oppnå full deltakelse og likestilling for døve/hørselshemmede i samfunnet.

NDF ser på det helhetlige mennesket og ikke bare på hørselen

VI ARBEIDER FOR SPRÅK OG TILGJENGELIGHET

- Norsk tegnspråk (NTS) er anerkjent som et fullverdig språk, men vi arbeider for at NTS kommer inn i en ny allmenn språkløp.
- Flere tegnspråkkurs i landet
- Tilbud for tegnspråk som morsmålsopplæring for KODA (barn av døve/hørselshemmede foreldre)
- Tegnspråk som fremmedspråk og valgfag ved flere ungdomsskoler og videregående skoler
- Døve og hørselshemmede eldre skal ha rett til tegnspråklige tilbud på sykehjemsplasser og omsorgstjenester.
- Bedre og døgnåpen tolketjeneste
- Flere tegnspråklige TV-sendinger og tegnspråktolkede programmer
- Lovpålagt plikt til teksting på alle plattformer

- Et fullverdig opplæringstilbud for døve/hørselshemmede barn (HVA)
- At døve/hørselshemmede har samme tilgang til arbeidsliv som alle andre

TEGNSPRÅK

Norsk tegnspråk har en helt annen grammatikk enn norsk, og for mange er de to språkene overraskende forskjellige. Norsk tegnspråk har på samme måte som norsk sine egne dialekter, og er identitetsskapende. Stortinget slår fast at norsk tegnspråk har en grunnleggende verdi i seg selv og er en del av den norske kulturarven.

Norsk tegnspråk er ikke internasjonalt. Det finnes over 135 forskjellige tegnspråk i verden.

LÆRE TEGNSPRÅK

Vil du lære norsk tegnspråk? Det gis undervisning i tegnspråk ved flere høyskoler/universiteter i landet. Også ved Ål folkehøgskole og i de lokale døveforeningene er det tilbud om tegnspråkkurs. Ved enkelte ungdomsskoler og videregående skoler i landet tilbys tegnspråk som valgfag/fremmedspråk.

Foreldre til døve/hørselshemmede barn har tilbud om 40 ukers gratis tegnspråkopplæring gjennom "Se mitt språk".

Les mer på doveforbundet.no/tskurs

ENHÅNDSALFABETET

Norsk enhåndalfabet. Det fins flere varianter av bokstavtegnene. Gå inn på doveforbundet.no/abc

STØTT SPRÅKLIG MANGFOLD

BLI MEDLEM

Bli medlem og støtt vårt arbeid for å øke tegnspråkets status i samfunnet og bedre livsvilkår for døve og hørselshemmede!

VIPPS KR 200 til 62516
Gavekonto: 8200.06.08072

KONTAKT

www.doveforbundet.no
post@doveforbundet.no
23 31 06 30

Prinsesse Märtha Louise er Norges
Døveforbunds høye beskytter.

A

B

C

D

E

F

G

H-1

H-2

I-NY

J

K

L

M

N

O-1

O-2

P-1

P-2

Q

R

S-NY

T

U

V

W-1

W-2

X

Y-1

Y-2

Z

Æ

Ø-1

Ø-2

Å

A

B

C

D

E

F

G

H-1

H-2

I-NY

J

K

L

M

N

O-1

O-2

P-1

P-2

Q

R

S-NY

T

U

V

W-1

W-2

X

Y-1

Y-2

Z

Æ

Ø-1

Ø-2

Å